

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

z wyjątkiem niedziel i świąt z datą na dzień następny.

Adresować należy:

**Dziennik Berliński, Berlin O 27,
Raupachstrasse 6.**

Cena ogłoszeń: 30 fenigów od wiersza petytowego —
Reklamy lub ogłoszenia na trzeciej stronie 60 fen. od wiersza pe-
tytowego. — Rękopisów redakcyja nie zwraca, lecz je niszczy. —
Redakcyja, administracyja i ekspedycyja: Berlin O 27, Raupachstr. 6.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Berlin, poniedziałek 4. września 1916.

Co się dzieje w Grecji?

Stosunki w Grecji biorą obrót coraz to więcej sensacyjny. W ostatnim numerze donosiliśmy już o objawach rewolucji w różnych miastach greckich przeciw rządowi. W Salonikach przybrał bunt nawet tego rodzaju rozmiary, że rewolucyjniści i żandarmi, którzy się do buntu przyłączyli, otoczyli koszary i chcieli przemocą zmusić wojsko greckie, by szło z nimi razem. Interwencya wojsk francuskich i internowanie wojska greckiego w osobnym obozie poza miastem położyło kres dalszemu rozlewowi krwi.

Donoszono także, że utworzył się w Salonikach komitet rewolucyjny z wybitnych polityków i wojskowych greckich, który ogłosił niezależność Macedonii — północnej prowincji greckiej — od rządu greckiego, ustanowił własny rząd i wzywa do walki z Bułgarami.

Donosiliśmy też o zamiarnej groźbie państw koalicyjnych wystosowanej do króla greckiego, Konstantyna. Według oświadczenia włoskiego ministra spraw zewnętrznych, Sonnina na ostatnim posiedzeniu włoskiej rady ministrów, miała koalicyja powiadomić króla greckiego, że uczyni go osobiście odpowiedzialnym za wszelkie przeszkody, których by miało doznać ze strony greckiej wojsko generała Sarraila, podejmując z Salonik ofensywę przeciw Bułgarii.

Można tedy przypuszczać, że i szerczący się w Grecji z taką siłą ruch antyrządowy i rewolucyjny znajduje w państwach koalicyjnych nie tylko swych protektorów, lecz także i cichych autorów i pomocników. W ten bowiem tylko sposób ma koalicyja nadzieję pozabawić króla greckiego resztek władzy, jakie mu jeszcze pozostały i zmusić do zrzeczenia się tronu greckiego, o czym prasa koalicyjna w ostatnich dniach bardzo obszernie się rozpisuje.

Najnowsze wiadomości, które nadeszły o wypadkach w Grecji, dowodzą, że koalicyja nie zadawała się już protegowaniem i popieraniem ruchu rewolucyjnego, lecz że obecnie zaczyna zajmować sama stanowisko zaczepne wobec rządu greckiego.

Rządy francuski i angielski wysłały bowiem do portu greckiego Pireusu, sąsiadującego ze stolicą grecką, Atenami 30 okrętów wojennych, w celach demonstracji antyrządowej. Okrety te spoczęły na kotwicy (lub obok floty greckiej, a paszeczki dział okrętowych stanowią groźne memento dla rządu greckiego, z którym równocześnie toczą układy postowie koalicyjny w Atenach.

Gazeta angielska »Daily Telegraph« pisze: Flotie angielsko-francuskiej, która przybyła do Pireusu, towarzyszy pięć ataków transportowych z żołnierzami, którzy każdej chwili mogą być wysadzeni na ląd w razie potrzeby. »Times« zaznacza, że przybycie angielskich i francuskich okrętów wojennych do Pireusu świadczy, iż koalicyja zdruzgotała się już ta wieczna zmiana frontu w Atenach i że pragnie unicestwić latrygi swych wrogów. Postępowanie Sarraila wobec załogi greckiej w Salonikach było, zdaniem tego piśmiennictwa, słuszne.

»Secolo« donosi, że poseł francuski w Atenach miał półgodzinną naradę z królem Konstantynem, do której przywiązują wielkie znaczenie. Widocznie pragnie rząd przesunąć termin wyborów.

»Messagero« pisze: Interwencya grecka straciła obecnie 90 procent na swym znaczeniu. Położenie na Bałkanie nie zależy obecnie od Grecji. Rząd grecki przepasował odpowiedni moment. Zdawało mu się, że wodzi innych za nos, tymczasem sam się pomylił.

Dalsze telegramy głoszą: Flota koalicyjny, która przybyła do Pireusu składa się z krążowników, kontrtorpedowców, parowców transportowych i pomocniczych. Poza tem ma kilkanaście latawców wodnych na pokładzie. Potwierdza się również wiadomość, że 2 pułki 11. dywizji greckiej w Salonikach opowiedziały się po stronie koalicyjny.

»Wireless Presse« dowiaduje się, że postów koalicyjny przyjął król Konstantyn na audjencji. (Nadmienić należy, że król Konstantyn przez kilka dni odmawiał im przyjęcia). Serdeczne stosunki pomiędzy przedsta-

wicielami dyplomatycznymi koalicyjny a królem zostały znowu podjęte.

»Hestia« donosi, że minister marynarki greckiej odwołał wszystkich oficerów i marynarzy z urlopów. Dalszych urlopów się nie udziela.

O wyniku audjencji postów angielskiego i francuskiego u króla greckiego przesyłają korespondenci swym piśmiom następujące informacje: Demonstracyja floty, w której biorą udział 23 okręty wojenne francuskie i angielskie i siedem parowców transportowych, dowodzi admirał francuski. Flota koalicyjny leży na kotwicy obok floty greckiej w zatokach Salaminy i Faleronu. Pobyt ich zależy będzie od przebiegu układów z rządem greckim, któremu przedłożono główne następujące życzenia: Okrety mocarstw centralnych znajdujące się jeszcze w portach greckich mają zostać wydalone z portów. Dalej nie ma się więcej cierpieć w pobliżu dworu tych żywiołów nieprzyjacielskich usposobionych dla koalicyjny, które się specjalnie odznaczyły w ostatnich tygodniach. Wreszcie żądali przedstawiciele koalicyjny dostatecznych gwarancji, że podstawa operacyjna armii Sarraila w Salonikach nie będzie zagrożoną.

Obłożenie aresztem okrętów niemieckich w Pireusie.

»Agence d'Athènes« donosi pod datą 2 go września wieczorem. 42 okręty wojenne leżą na kotwicy w Pireusie. Trzy wpłynęły do portu i wysadziły wojsko na ląd, które obłożyło aresztem trzy okręty niemieckie i wywiesiło na nich flagę koalicyjny. Inne oddziały zajęły stację telegrafijny bez drutu w arsenał greckim.

Aresztowanie Niemców w Atenach.

W Atenach aresztowano kilkunastu Niemców; wielu z nich się ukrywa. Notę, zawierającą ostatnie żądania koalicyjny doręczono Zaimisowi w sobotę po poł. Treść noty nie jest znana. Panuje tutaj wielkie zdenerwowanie.

Komitet rewolucyjny w Salonikach.

»Malin« donosi, że także i w Larisie tworzą się narodowe komitety i oddziały rewolucyjne.

Komitet obrony narodowej w Salonikach powołał pod broń rocznik 1915 w Macedonii i zakazał wyjazdu wszystkim Grekom od 19 do 45 lat.

Prowizoryczny rząd macedoński, który ogłosił swą niezależność od rządu greckiego, składa się z pułkownika Zimbrakakisa, pułkownika Mazarakisa, dawniejszego prefekta Salonik Argyropoulosa, dalej z dwóch lekarzy Zerbosa i Pazisa, adwokata Grassoza i pięciu innych obywateli.

Wojna.

Komunikaty niemieckie

Urządowo. Wielka główna kwatera, 2. września.

Zachodni plac boju.

Na północ i na południe od Somme trwa jeszcze zażarta walka działowa. W odcinku lasu Fourcaux—Langueval stoczone zostały walki na granaty ręczne. Na południowy wschód od Maurepas pozostał bez skutku atak francuski. Pod Estreés odebrano wczoraj wieczór rów, który się jeszcze znajdował w rękach nieprzyjacielskich. Na prawo od Mozy ożywiła się chwilami znacznie czynność ognia.

Wschodni plac boju.

Front armijny generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Rosjanie nadal wysiłają się przeciw wojskom będącym pod wodzą generała Liemana na południowo-zachód od Lucka. Ich ataki przedsięwzięte z przeważającą siłą i często powtarzane miały chwilowo powodzenie pod Korytanicą. Kontratakami odrzuciliśmy wroga w nieładzie. Wzięliśmy tu wczoraj i onegdaj do niewoli 10 oficerów i 1100 żołnierzy, zdobyliśmy liczne karabiny maszynowe.

Na północ od Zborska zdobyły nasze wojska w kontrataku terenu.

Front jenerała koniecy Arcyksięcia Karola.

Na północno zachód od Mariampola (nad Dniestrem) cofnęły się w ogniu działowym atakujące wojska rosyjskie.

W Karpatach złamały się liczne częściowe wyprawy przeciwnika. Rozszerzono powodzenie wojsk śląskich pod Kukulem; liczba przyprowadzonych jeńców zwiększa się o 2 oficerów i 373 żołnierzy; zdobyto 7 karabinów maszynowych i 2 aparaty do rzucania min.

Bałkański plac boju.

Nie zaszło nic nowego.

Pierwszy jenerał kwatermistrz Ludendorff.

Wielka główna kwatera, 3 września 1916.

Zachodni plac boju.

Bitwa działowa w okolicy Sommy doszła do największej gwałtowności. Między Maurepas a Clery złamały się wczoraj wieczór silne ataki francuskie. Na prawo od Mozy wykonał wróg po rozległym ogniu przygotowawczym na froncie Thiaumont—Vaux ataki tylko po obu stronach traktu Vaux Souville; odparto je.

Wschodni plac boju.

Front armijny generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Na północ od Zborowa atakowały ponownie znaczne siły rosyjskie. Waleczne wojska pod wodzą jenerała Ebena odparły je całkowicie, częściowo w walce na bagnety.

Front marszałka polnego porucznika Arcyksięcia Karola.

Na wschód i południowo-wschód od Brzezan rozwinęły się ograniczone miejscowe walki. Odparto ataki nieprzyjacielskie; na pojedynczych punktach toczy się jeszcze walka.

W Karpatach sklerowne były przedsięwzięcia rosyjskie głównie przeciw Magurze i pozycjom górskim na południowo-wschód stamtąd; nie miały powodzenia. Natomiast pozostało wzgórze Ploska (na południe od Zielonej) po licznych bezowocnych szturmach przeciwnika w jego rękach.

Po obu stronach Bystrzycy na pograniczu Rumunii rozpoczęły bitwę wojska niemieckie i austriackie z nieprzyjacielskimi wojskami przedałem.

Bałkański plac boju.

Wojska niemieckie i bułgarskie przeszły przez granicę Dobrudży między Dunajem i Morzem Czarnym. Odparto straż pograniczną rumuńską, zadając jej straty.

Na froncie macedońskim nie zaszło nic szczególnego.

Pierwszy jenerał kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat admiralicyjny niemieckiej.

Berlin, dnia 3. września. Urządowo. (BTW).

W nocy na 3. b m. obrzucili obficie bombami liczne eskadry balonów sterowych marynarki fortecy Londyn, oszańcowane miejscowości Yarmouth i Harwich, jak również zabudowania fabryczne mające znaczenie wojskowe w południowo-wschodnich hrabstwach i nad Humberem. Wszędzie widziano dobry skutek ataków w wielkich pożarach i eksplozjach. Wszystkie balony sterowe powróciły nieuszkodzone mimo silnego ostrzelwania. Jednocześnie wykonano atak latawców wojskowych na południową Anglię.

Szef sztabu admiralnego marynarki.

Komunikat austriacki.

Wiedeń, 2 9. (BTW). Urządowo donoszą:

Wschodni plac boju.

Front przeciw Rumunii.

Pod Orsową cofnęliśmy wczoraj nasze wojska po pięciodniowych gwałtownych walkach na brzeg zachodni Czernej. Pod Nagy Szebenem (Hermannstadt) i na

północ od Brass (Kronstadt) postępuje za nami wróg ociągając się. W górach G.örg) rozwijają się nowe walki.

Front armji generała koniecy arcyksięcia Karola.

Na Bukowinie i w galicyjskich Karpatach leśnych odparły wojska austro-węgierskie i niemieckie liczne ataki rosyjskie. Również na północny zachód od Mariampola złamały się liczne ataki wroga. Pod Zborowem uporządkował położenie kontratak.

Front armji generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Armja generał-pułkownika Tersztyńskiego składająca się z wojsk niemieckich i c. k. była znów gwałtownie atakowana wczoraj na północny wschód i południowy wschód od Swin uchów.

Wróg wtargnął do wsi Korytnicy, musiał się jednak cofnąć w nieładzie przed rozległym kontratakiem. Pozostawił w rękach sprzymierzonych 10 oficerów 1100 żołnierzy i liczne karabiny maszynowe. Jego krwawe straty są niezmiernie ciężkie.

Włoski plac boju.

Walki działowe i za pomocą aparatów do rzucania min na froncie wybrzeża trwały na licznych odcinkach ze zmienną siłą i rozszerzyły się na okolice Plawy.

W odcinku Plöcken przeszedł wróg po niezmiernie gwałtownym ogniu działowym do ataku na Maty Pal, wtargnął tu do części naszej pozycji, wyrzucono go jednak kontratakiem całkowicie.

Na froncie tyrolskim złamały się liczne ataki słabszych oddziałów włoskich na Rufreddo i dwukrotnie atak przeciwnika na Civarone.

Południowo-wschodni plac boju.

Na zachód od Viory (Valony) posunął się oddział włoski poza Wejuze. Wzięto go od frontu i flanki i odparto w dwunastej walce.

Flotylla dunajska zatopila na dolnym Dunaju kanonierkę rumuńską.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Moeller, marszałek polny porucznik.

Wiedeń, 3. 9. Urzędowo donoszą:

Wschodni plac boju.

Front przeciw Rumunii.

Artylerja nieprzyjacielska skierowała wczoraj swój ogień przeciw Nagy Sreben (Hermannstadt). W górach György posuwali się Rumuni przeciw naszym pozycjom. Nasza artylerja odparła watecz nieprzyjacielskie oddziały wywiadowe. Zresztą przy niezmiernym położeniu nie zaszło nic szczególnego.

Front generała koniecy Arcyksięcia Karola.

Na południowo-zachód od Fandul—Moldovi i na zachód od Moldawy odparły nasze wojska liczne ataki rosyjskie. Rosjanie zdobyli po zażartych walkach górę Ploską na południowo zachód od Rafajstowej. Na południowo-wschód od Brzezan złamały się wczoraj liczne ataki rosyjskie. Dziś ponowił wróg swe ataki.

Front armji generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Na północ od Zborowa ścigały wojska niemieckie armji generała Böhm—Ermollego przy odparciu ataku, wroga aż za swe rowy.

Włoski plac boju.

Na froncie wybrzeża trwają walki działowe o miernej gwałtowności. W odcinku Plöcken zapanował początkowo spokój po odpartym przez nas ataku. Później ożywiła się znów czynność działowa. Na

froncie na południe od doliny Fleims złamały się ataki nieprzyjacielskie na Colorondo i szczylnę Caurolo.

Południowo-wschodni plac boju.

Na wschód od Viory (Walona) posunęły się ponownie wojska włoskie poza V. juze. Już wczoraj wieczór odrzucono ich po większej części z powrotem.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Moeller, marszałek polny porucznik.

Komunikat rumuński.

Sprawozdanie urzędowe z dn 1 września.

Na froncie północnym i północno-wschodnim posuwają się nasze wojska we wszystkich kierunkach naprzód. Zajęliśmy Kezdí Vaasrhely, Masanice i Zlanadé. Na południe od Lini wzięliśmy do niewoli 6 oficerów i 137 żołnierzy. W Petreszmiszalcut zdobyliśmy materiał kolejowy i produkty spożywcze. Na froncie południowym dotarły wojska rosyjskie i koalicji do swych miejsc koncentracji. Atakowali lotnicy nieprzyjacielscy. Jeden latawiec zrzucił bomby na oddział sanitarny, gdy opuszczał Elatrę w okręgu Neanzu. Nikogo nie raniono.

Komunikat rosyjski.

Petersburg, dn. 3. września.

Sprawozdanie urzędowe z dn. 2. 9. po połudn.

W odcinku na południowo-zachód od wsi Tobola nad Stochodem rozpoczął wróg ofensywę, odparliśmy go jednak wciąż ogniem piechoty. W kierunku Włodzimierza Wołyńskiego w okolicy Szelwo (35 km. na południowo-wschód od Włodzimierza Wołyńskiego) i Korytnicy i wają gwałtowne walki. W Galicji, w okolicy Zoloczewska atakowały nasze wojska wciąż walcząc, zdobyły liczne pozycje nieprzyjacielskie i zmusiły wroga do cofnięcia się ku zachodowi. Wróg stawia gwałtowny opór i wykorzystuje kontrataki, które wszędzie wstrzymujemy. W kierunku Körömerő zdobyliśmy kilka wzgórz na południe od Woronienki (7 km. na zachód od Wochochty).

Front kaukaski: Wstrzymaliśmy ogniem i bagnetem rozpoczętą ofensywę turecką na zachód od Gümüşkhane. Wróg, który poniósł krwawe straty, cofnął się. Na zachód od Keikid Chiftliku (45 km. na północno-wschód od Erzindjanu) wzięliśmy do niewoli 3 oficerów tureckich i 205 żołnierzy. Wróg pozostawił po nieudanym ataku kilkadziesiąt trupów przed odcinkiem jednego z naszych pułków. W walce w okolicy wsi Tohorak wzięliśmy jeńców i zdobyliśmy działo i 28 skrzyń amunicji. W kierunku Mossula zbliżamy się do wroga w okolicy Sakkiza.

Sprawozdanie urzędowe z dn 1. 9. po południu.

Front zachodni: Komendant dywizji generał Nikitin został zabity kulą w głowę podczas oskrzydlenia pozycji pod wsią Labury na południe od Baranowicz. Na południe od jeziora wyganowskiego nad kanałami Ogińskiego straciła nasza artylerja latawiec nieprzyjacielski, który spadł między naszą pozycją a pozycją wroga; przez nas ostrzelany spalił się. W okolicy Włodzimierza Wołyńskiego toczą się pod Lokaczami i Swiniuchami zażarte walki; wróg wykonuje wściekłe kontrataki. Również w okolicy na zachód od Nowo Aleksieica toczy się walka. W tej samej okolicy przeleciały latawce nieprzyjacielskie podczas walki ponad liniami naszymi w celach wywiadowczych. Nasz lotnik, porucznik kozacki Filipow zaatakował ze swym obserwatorem, podporucznikiem Christakoleo latawiec nieprzyjacielski, który spadł i uderzył mocno o ziemię. W okolicy Galiczy toczy się zażarta walka pod wsią Horozanka. W Karpatach zajęły nasze wojska w okolicy góry Tomnatika cały szereg wzgórz. W okolicy Darnej Watry posunęliśmy

Słowem, powrót zupełny do dawnego stroju polskiego jest z wielu względów niemożliwy. Można tylko — i trzeba — uchwycić znamienne, swojskie cechy tego stroju i uwidocznić je w odzieży nowoczesnej.

Ale co uznać za strój polski? I na to nie tak łatwo odpowiedzieć.

Wyższe stany goniły zawsze za modą, czyli zwyżczajem zagranicy. Już w XVI stuleciu, jak świadczy Aleksander Guagnini: Można widzieć w Polsce ubiory różnych narodów, a szczególnie włoski, hiszpański i węgierski, który jest nad inne pospolitizy. Są, którzy po niemiecku, turecku i czesku się ubierają, bo do najdalszych ziemradzi jeżdżą i z nich wzięte obyczaje przynoszą.

Za panowania Wazów, jeszcze bardziej naśladowanie wzrosło. Przykład szedł z góry. Zygmunt III pod grozą chłosty kazał synom ubierać się po niemiecku, wbrew ich skłonności do szat polskich. (Stanisława Kobierzyckiego Historia Władysław 1655 r.)

Z królów obieralnych tylko Jan III i Stanisław I odziewali się stale po polsku. »Ku końcowi panowania Augusta III — powiada współczesny mu Jędrzej Kitowicz — ledwo dziesiąta część senatorów i urzędników koronnych została przy polskiej sukni; połowa narodu okryła się niemiecką suknią.« (Opis obyczajów roz. XI).

Wzórów stroju polskiego należy zatem szukać nie na wizerunkach królów i magnatów, ale na portretach szlachty średniej, ziemian, którzy wierniej i dłużej obyczaj pradziadowski pielęgnowali, i których nie stać było na wykwiłty zamorskie. A kiedy i najmniejsi ziemianie duchowi czasu ulegli, strój polski długo jeszcze trwał wśród szlachty drobnej i małego

się nieco ku zachodowi. Dnia 31 sierpnia wzięliśmy do niewoli w okolicach, gdzie atoczono walki, ogółem 280 oficerów i 15501 żołnierza, między nimi 2400 Niemców i zdobyliśmy 6 armat, 55 karabinów maszynowych i 7 aparatów do rzucania bomb.

Front kaukaski: Na zachód od Gümüşkhane i Erzindjanu rozpoczęli Turcy ofensywę; odparto ich jednak wsię. Również wstrzymano ofensywę wroga na zachód od Oghnutu. W toku ofensywy przerwały 4 pułki tureckie front jednego z naszych pułków turkiestańskich i przekroczyły pozycje naszej artylerji. Natychmiast wykonał waleczny pułk Turkiestański kontratak, odrzucił wroga z powrotem ku zachodowi, zjął ponownie utraconą pozycję i zdobył znów swą artylerję, która natychmiast rozpoczęła strzelać na Turków, wróg poniósł znaczne straty. W okolicy Oghnutu wzięliśmy jeńców i zdobyliśmy 3 karabiny maszynowe. Na północ od Eufratu zajęły nasze oddziały wieś Cermarik i rozpoczęły następnie ofensywę przeciw wzgórzom na południowo zachód od tej wsi, gdzie odrzucono Turków atakiem na bagnety do przelazcy; uciekli oni w panice.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe dn. 2. 9. po połudn.

Na froncie Sommy panuje dość silna czynność działowa, szczególnie w odcinku Maurepas i bezpośrednio na południe od rzeki. Niemcy wykonywali raz po raz gwałtowne ataki przeciw kawałkom rowów atrzeleckich, które Francuzi zdobyli dnia 31 sierpnia na południe od Estrees. Udało się im odebrać niektóre kawałki za cenę dotkliwych strat. W Szampanii rozproszone za pomocą granatów ręcznych niemieckie oddziały wywiadowcze na zachód od Auberive i na południe od Tahure. Patrol rosyjski pobit niemiecki na północno zachód od Auberive po zażartej walce. Na prawym brzegu Mozy minęła noc niespokojnie wskutek nerwowości Niemców, którzy bombardowali gwałtownie w pobliżu fortu Thiaumont pozycje francuskie i rozpoczynali bez powodu wielokrotnie ogień zapierający. Atak niemiecki na Fienry wstrzymaliśmy za pomocą ognia. Na zachód od Pont-à-Mousson próbowali Niemcy wyjść ze swych rowów po przygotowaniu działowem pod Fay en-Haye. Francuski ogień zapierający uniemożliwił tę próbę. Na północno-zachód od Regoiville uniołwał silny oddział niemiecki zbliżyć się do linii francuskiej za pomocą eksplozji miny. Odparto go z łatwością. Zresztą minęła wszędzie noc spokojnie.

Sprawozdanie urzędowe z d. 2. bm. wieczór: Na całym froncie nie zaszło nic ważnego prócz dość ożywionej walki działowej na rozmaitych odcinkach bojowych na północ i południe od Sommy.

Komunikat belgijski.

Z frontu armji belgijskiej niema nic ważnego do zakomunikowania.

Komunikat angielski.

Pierwsze sprawozdanie urzędowe z dnia 3. b. m. Panowała zwiększona obu stroną czynność działowa na południe od potoku Ancre; zresztą tylko czynność piechoty, która polegała na walkach na granaty ręczne między Ancre a Somma.

Drugie sprawozdanie urzędowe z dnia 2 bm.

Na angielskim froncie pod Salonikami niema zmiany położenia. Egipt: Latawce nieprzyjacielskie zrzuciły 25 bomb dn. 1. września na port Said. Kilka osób ucierpiało; szkody materialnej nie wyrządzono.

Komunikat z frontu pod Salonikami.

Na froncie Strumy i w okolicy jeziora Dojran panuje chwilami przerywany ogień działowy. Artylerja

mieszkaństwa, a teraz pozostał jedynie tam, skąd wyzedł — u ludu wiejskiego.

Na to, że najdawniejszym strojem polskim, piastowskim jeszcze, jest ubiór włóciast, zgadzają się wszyscy badacze tego przedmiotu: Łukasz Gofebiewski, Wacław Maciejowski, Józef Lepkowski, Ernest Świeżawski i Julian Horoszkiewicz. — Ten ostatni w broszurze: Strój narodowy w Polsce (Kraków 1900 roku) na podstawie tradycji domowej, opisał po krakowiecku żupan i kontusz, czamary i bekieszce. Tam niechaj zająrzą cechmistrze, ażeby nie wznawiać swarów, już przed stu laty toczonych w karczmie horeszkowskiej o różnych tarataki kształtach i czamary.

Otóż Horoszkiewicz utrzymuje, że nie tylko żupan, powstały z koszuli, ale nawet kontusz, wywodzony zwykle z Turcji lub też Węgier, jest ubiorem swojskim, przelotoczeniem opañczy wiejskiej.

Teraz, kiedy demowy wyrób sukna i płótna prawie zupełnie ustał, kiedy taniość gotowego ubrania fabrycznego wabi, a chęć odziania się po miejaku do kupna skłania i włóciastanie zarzucają sukmany i stroja się w marynarkie.

Zbliżenie więc krojem i barwą odzieży miejkiej do wiejskiej, nie tylko »u narodowitłoby mieszczuchów ale powstrzymałoby wieśniaków od wyzuwania się z cech swojskich.

To właśnie ludowe źródło stroju narodowego wskazał nieukoronowany król polski, Kościuszko, przywdziewając po bitwie Racławickiej sukmanę krakowską. Ona miała być mundurem nowej szlachty, symbolem odradzającego się narodu.

Strój polski.

Szczególnie w prasie warszawskiej powatała żywa wymiana na tle pytania wznowienia stroju polskiego. Do tej dyskusji ciekawy i wcale rzeczowy przyczynek dorzuca w krakowskim »Illustr. Kur. Codziennym« p. Ład. Bor. Pisze on:

W biegu wieków Europa zachodnia wytworzyła wzór odzieży, który od lat stu ulega już nie tylko małym zmianom i który z dobrmi różnicami przjął wszystkie ludy cywilizowane. Jesteśmy Europejczykami i synami cywilizacji zachodniej, więc nie możemy zbytnio od tego wzoru odskakiwać. Nie zachcemy przecież, aby oglądano nas, jako Chłirczyków albo Czarnogórców.

Prowadzimy odmienny od praójców sposób życia, więc dawny ubiór, wygodny do gospodarstwa wiejskiego i do podróżowania konno nie ze wszystkim nadaje się do pracy biurowej.

Musimy się oszczędzać, więc nie możemy chadzać w atlasach, adamaszkach i aksamitach, ani nosić pasów złotolitych i kołpaków sobolich. Za każdy łokieć sukna i za każdy azew musimy płacić groszem przez siebie samych zapracowanym; więc nie będziemy bez potrzeby nosili kontuszów po kolana i żupanów po kostki.

Jesteśmy wysoce wrażliwi, więc musimy unikać barw jaskrawych, drażniących, ulubionych przez naszych przodków o grubszym nasórkku i rzadszem unerwieniu. Znamy się też lepiej na tem: co zdrowo, co niezdrowo — więc nie będziemy głów golić i nosić futer latem.

Oddajcie złoto do Banku Rzeszy! Unikajcie wypłat w gotówce!

Każdy Niemiec, który przyczynia się do zmniejszenia cyrkulacji gotówki, wzmacnia siłę ekonomiczną ojczyzny.

Nie jeden Niemiec mniema, że zupełnie spełnił swój obowiązek narodowy, jeśli, zamiast jak dawniej monet złotych, nosi obecnie przy sobie banknoty w sakiewce albo przechowuje je w domu w szufladzie. Jest to jednak błędem. Bank Rzeszy jest bowiem prawnie zobowiązany, mieć na każde trzysta marek banknotów, znajdujących się w obiegu, przynajmniej sto marek w złotych kasach jako pokrycie. Wychodzi na jedno, czy zanieśie się do Banku Rzeszy sto marek w monecie złotej albo trzysta marek w papierach. Dlatego należy wystosować do każdego Niemca-patrioty odezwę:

Ograniczcie cyrkulację gotówki! Uzslachetniajcie obyczaje płatnicze!

Każdy, kto nie posiada jeszcze konta bankowego, powinien sobie natychmiast takowe założyć, na które by wpłacał wszelką gotówkę, której nie potrzebuje koniecznie do życia i wszystkie swe bieżące dochody. Założenie konta w banku nie jest połączone z żadnymi kosztami, a bank każdorazowy depozyt właścicielowi konta oprocentowuje.

Dotychczasowa praktyka, płacenia długów gotówką albo przekazem pocztowym, nie powinna pozostać. Odpowiedniem jest następujące postępowanie:

Po pierwsze — i jest to najslachetniejszy zwyczaj płatniczy —

Przekazywanie z banku do banku.

Jak się to odbywa?

Właściciel konta poleca swemu bankowi, by firmie, albo osobie prywatnej, której jest coś winien, przekazał sumę, którą jest winien, na jej konto bankowe. Naturalnie musi podać swemu bankowi nazwisko banku, w którym odbierający wypłatę ma swe konto. Dlatego musi dziś każda większa firma w nagłówku swych listów zaznaczyć, w którym banku ma swe konto. Poza to daje pod tym względem wyjaśnienie telefoniczne, czasami także książką adresową (np. w Berlinie i Hamburgu).

Jeżeli się wie tylko, że odbierający wypłatę ma konto bankowe, ale nie można stwierdzić, w którym je ma banku, natenczas korzysta się przy spłacie swego długu z książeczki czekowej.

Po drugie

Czek z uwagą „tylko w celu obliczenia“.

Uwaga „tylko w celu obliczenia“ powiada, że odbierający czek nie może żądać wykupienia czeku gotówką, tylko zapisania na dobro swego konta. Przy czekach „w celu obliczenia“ nie ma też niebezpieczeństwa, że czeku nadużyć może osoba, dla której nie jest przeznaczony, dlatego można też czek ten wysłać w zwyczajnym liście, bez notatki „rekomendowany“, ponieważ bank, na który czek opiewa, gotówką wypłacać nie może. Według nowych ustaw podatkowych upada od 1-go października br. stempel czekowy wysokości 10 fen., ciążyący na czekach.

Po trzecie

Tak zwany czek gotówkowy, t. zn. bez uwagi „tylko w celach obliczenia“.

Używa go się tylko wówczas, gdy odbierający wypłatę nie posiada konta bankowego i dlatego żądać musi wypłaty w gotówce. Znikać on będzie tem więcej z obiegu, im bardziej zbliżymy się do upragnionego celu, że każdy w Niemczech, kto ma płacić lub otrzymywać pieniądze, mieć będzie konto w pocztowym urzędzie czekowym, w banku albo w jakiegokolwiek innej instytucji kredytowej.

Dlatego też niniejsze poważne upomnienie w poważnych czasach:

Niech każdy swe złoto zanieśie do Banku Rzeszy!

Niech każdy korzysta z bankowego obliczenia!

Niech każdy zabiega w kole swych znajomych i przyjaciół o rozszerzenie się sposobów wypłat bez użycia gotówki!

Każdy fenig, który się oblicza, nie płacąc gotówką, jest bronią przeciw ekonomicznej wojnie wyniszczenia naszych wrogów!

francuska wywołała wystrzałami pożar dworca kolejowego w Pardowicy (na północ od Gwogheli) Między Cerną a Wardarem toczą się walki za pomocą granatów ręcznych. Serbowie odparli z łatwością nocny atak bułgarski w odcinku Vedrenie.

Walki w niemieckiej Afryce wschodniej.

Londyn, dnia 1. września. (B. T. W)

Smuts donosi, że wojska nieprzyjacielskie, które stały przeciw niemu, znajdują się w kompletnym odwrocie na wschód i na zachód od góry Uluguru, podczas gdy mniejsza część, w której się znajduje wojskowa główna kwatera i rząd zastępujący, cofa się w góry. Pościg odbywa się z naciskiem i zdaje się, że część niemieckiej ciężkiej artylerji została zniszczoną lub została ukryta. Mrogora, do którego wojska angielskie wkroczyły dn. 26. sierpnia, jest ważnym miastem, które było przez pewien czas rezydencją rządu zastępczego.

Bułgarski generał dowodzi wojskiem rosyjskiem przeciw Bułgarji.

Pisma szwajcarskie donoszą, że generałowi Radko Dimitriewowi powierzono dowództwo nad armją rosyjską operującą przeciw Bułgarji.

Generał Dimitriew ma już bardzo burzliwą przeszłość. Brał on wybitny udział w spisku wojskowym przeciw dawniejszemu księciu bułgarskiemu, poprzednikowi Ferdynanda — księciu Battenberakiemu. Za czasów księcia Ferdynanda wrócił w roku 1894 z Rosji do Bułgarji i tutaj dosłużył się w armji bułgarskiej stopnia generała. W pierwszej wojnie bałkańskiej dowodził trzecią armją bułgarską, w drugiej wojnie stał jako naczelny wódz na czele całej armji. Po klęsce bułgarskiej starał się wywołać ruch zmierzają-

cy do usunięcia króla Ferdynanda z tronu bułgarskiego. By go usunąć z Bułgarji, wysłał go król Ferdynand, jako posła bułgarskiego do Petersburga. Tutaj, po wybuchu wojny europejskiej, porzucił swe stanowisko i wstąpił do armji rosyjskiej z rangą generała.

Pochód rosyjski na Bułgarję.

Wojsko rosyjskie posuwa się w kierunku Czarna Wody, Silistji i Giurgewa. »Times« dowiaduje się z Bukaresztu, że ludność rumuńska w Bobruczy przyjmowała Rosjan owacyjnie. Do Konstancy przybyła flota rosyjska, która brać będzie udział w obronie wybrzeży rumuńskich. Pisma francuskie donoszą, że rumuńskie okręty wojenne bombardowały Warnę.

Wiadomości polityczne.

Niemcy.

Narady kanclerza z przywódcami frakcji.

Prawdopodobnie jutro, we wtorek odbędzie kanclerz naradę z przywódcami frakcji parlamentu niemieckiego i da im różne informacje dotyczące sytuacji politycznej.

Sprawozdanie

Komitetu Niesienia Pomocy w Królestwie Polskiem.

Z »Komitetu Niesienia Pomocy w Król. Polakiem« odebraliśmy następujące sprawozdanie:

Jak poniżej podane sprawozdanie kasowe wykazuje dochody Komitetu w ubiegłym półroczu, za czas od 1. stycznia do 30. czerwca br. wynosiły 2 775 929 marek i 84 fen. i 1136 rubli. Wraz zaś z rewansem tem z poprzedniego okresu 3 452 991 mk. i 83 fen.

i 4830 rubli i 10 kop. Rozchód wynosił 2 842 662 mk. i 55 fen. i 1001 rubli.

W poprzednich dwóch okresach, obejmujących prawie rok cały, bo od lutego 1915 r. do 1. stycznia 1916 r. dochód był 2 795 503 mk. i 13 fen. i 22 598 rubli; rozchód 2 118 441 mk. i 14 fen. i 19 903 rubli i 90 kop.

Do stosunkowo większego dochodu w tym półroczu przyczyniły się w pierwszej linii składki zebrane po kościołach i u nas w ciałach Niemcech w tak zwanym »dniu polskim« przez Ojca św. ustanowionym. Składki wyniosły 1 423 055 mk. i 50 fen. Drugim poważnym czynnikiem dochodu były datki Komitetu szwajcarskiego w Vevey w ilości 383 357 mk. i 35 fen., jako też datki Komitetu holenderskiego dla Polski w Amsterdamie, wynoszący 11 500 mk. Loteria fantowa, urządzona staraniem i zapobiegliwością Komitetu Pań, do tego przez nas uproszonych, przyniosła 260 275 mk i 40 fen. Około 700 000 mk. zebrano się z filii społeczeństwa, bądź to przestanych do Komitetu za pośrednictwem banków i czasopism, bądź zebranych przez Związek abonentów i przez składki w kościołach, bądź wreszcie składanych za inicjatywą Rady Narodowej ku uczczeniu 70 letniej rocznicy urodzin Henryka Sienkiewicza, a przez Radę Narodową naszemu Komitetowi przekazanych.

Pomimo tych znacznych dochodów, dochody te nie wystarczyłyby na pokrycie zapotrzebowań w tym półroczu, gdyby nie rewanż z przeszłego okresu. Na niesienie pomocy ludności wojną dotkniętej wydaliśmy bowiem 2 242 662 mk. i 55 fen. i 1 001 rubli. Prócz tego zaś pożyczaliśmy Radzie Głównej Opiekuńczej w Warszawie 600 000 mk. Cały więc rozchód przedstawia się, jak to już nadmieniliśmy w wysokości 2 842 662 mk. i 55 fen. i 1 001 rubli.

Łatwo zrozumieć, że nasze rozchody się zwiększają. W początkach bowiem mogliśmy nieść pomoc tylko tym częściom Królestwa, które już podówczas były zajęte przez niemieckie wojska, a na ogół mniej ucierpiały od wojennej pożogi. Teraz znacznie się rozszerzył zakres naszej działalności. Jest ona dziś w ściślejszej spójni z działalnością Rady Głównej Opiekuńczej warszawskiej, a obejmuje i te przetrzone kraje, które największemu uległy zniszczeniu, i sięga aż po Białystok, Grodno, Kowno i Wilno.

Biedny i nędzy wszędzie tam wiele. Głodni i nędzy, bezradni i bezradni wołają o pomoc. Starcy, kaleki, wynędzniali i tułające się dzieci, nieraz sieroty po przepędzonych rodzicach proszą o przytułek. Często, bardzo często tylko w małej mierze możemy zadość uczynić potrzebom żebrzących ratunku. Trzeba o ile się da wszystkim po trosze obdzielić. To też, aczkolwiek przez pół roku wydaliśmy przeszło 2 miliony na positek dla głodnych, na odzież dla nagich, na zakładanie ochronek dla dzieci, nie zawsze zdołaliśmy tak ułżyć prawdziwej biedzie, jakbyśmy tego pragnęli. W takiej Łodzi na przykład, pomimo, że rozdaje się dziennie blisko 100 000 obiadów, połowa robotników jada dwa razy dziennie, czwarta część raz tylko, a reszta nie zawsze raz na dzień się posila. Stąd śmiertelność tam wielka. Warszawa rozdaje 200 000 obiadów dziennie, ale wszystkich głodnych nie nakarmi. W większych miastach, jak Warszawa, Wilno, Łódź, Sosnowice najopłakaniejsze poniekąd jest położenie tych wszystkich ze sfer wyższych, ze sfer inteligencji, którzy stracili zajmowane posady, lub sposób zarobkowania i przywiezieni są wraz z rodziną do najostatejszej nędzy. Uziela się im pomocy w formie drobnych pożyczek, ale to pomoc najczęściej o wiele za małą.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Sprawy polskie.

Powrót dzieci z Polski.

Zgodnie z zapowiedzią wysłał »Komitet Wykonawczy« do Poznania przewodnika dzieci i niewiast, która z końcem wakacji wracać mają do Westfalji i Nadrenji.

Wyjazd z Poznania nastąpi 12 września o godz. 4 minut 20 po południu.

Na stacjach linii kolejowej z Poznania przez Zbąszyn do Berlina można wsiadać do tego pociągu.

Należy wykupić bilety aż do ostatniej stacji w Westfalji lub Nadrenji, gdzie takiego biletu dostać nie można — przynajmniej do Dortmundu.

Wyjedzie po dzieci p. Jan Kierczyński z Herne (Postschliessfah). Rodzice, pragnący korzystać z jego opieki, niech najpóźniej do 7 września doniosą mu o tem, podając swój adres imiona i nazwisko dzieci i stację, na której wsiada do pociągu. W Poznaniu na dworcu niech dzieci zgromadzą się najpóźniej 12 go września o 3 i pół po południu w poczekalni 3 klasy. Każdemu dziecku prosimy przypiąć na lewej stronie piersi jako oznakę niebieską wstążkę, lub kwiat modranki — białą oraz kartkę z adresem rodziców i stacji kolejowej, do której ma jechać.

Prezydjum »Komitetu Wykonawczego«.

Polacy w Ameryce.

Dzień polski.

»Dziennik Chicagowski pisze:

W sobotę dnia 27-go maja, w sali balowej hotelu Majestic w Chicago odbył się koncert staraniem kapitana Crossa — specjalnego delegata rządu angielskiego. — Właściwie koncert ten był jednym z

strji dziesięciu koncertów rozmaitych narodowości. Obok Anglii, Francji, Belgii, Serbji, Rosji, Włoch — delegat rządu angielskiego urządził i »Polish Day« — Drobny ten fakt — żywo dowodzi, że imię »Polska« nie zostało zapomniane. Narodu naszego nie reprezentował ambasador, ani konsul, ale reprezentowali go artyści polscy — i zdaniem organizatorów koncert polski był stanowczo najwspanialszym z serji. Urządzeniem programu zajęła się pani Paderewska.

Mistrz nasz w podniosłych słowach opowiedział Amerykanom o Polsce. Piękną awą mowę zakończył słowy: »Jakim krajem jest Polska — lepiej od słów mych pouczy Was muzyka i śpiewy polskie, które za chwilę usłyszycie«.

Po burzy oklasków Chór »Harmonja« odśpiewał »z Dymem Pożarów« i potem w ciągu programu jeszcze dwie polskie pieśni ludowe wykonał. — Panna Modrakowska ślicznie odśpiewała arję z Halki i została nagrodzona oklaskami. — Dziewięć sokoli z prezesem Witkowskim na czele, odtańczyli Mazurę i Krakowiaka i niejedyn Amerykanin w głębi swej duszy musi przyznać, że tańce nasze o wiele są od ragtajmów piękniejsze.

Na programie również figurowali p. Tedeusz Wroński i Zygmunt Stojowski, który taskawie podjął się akompanjamentu.

Wroński odśpiewał dwie pieśni Paderewskiego po francusku — Kozaka Moniuszki i dwie pieśni Stojowskiego. — Pan Wroński był członkiem Byst i skiej i Paryskiej opery został przyjęty burzą oklasków, a jeszcze większą zęgnany przy zejściu z estrady. — Całość, jaką tworzyli pp. Wroński i Stojowski, była czemś tak idealnie doskonałym, że sala była w tak wielkiem napięciu, iż prawie oddechu nie było slychać.

Z Galicji.

Ospa i tyfus plamisty.

Urzędowo donoszą: W czasie od 13 do 19 bm. stwierdzono w Galicji 3 zachorowania na ospę w 2 powiatach (2 gminach) u ludności miejscowej, a w innych okręgach administracyjnych 12 zachorowań. W tym samym czasie stwierdzono w Galicji 53 zachorowań na tyfus plamisty w 11 okręgach (18 gminach) u ludności miejscowej, a w innych okręgach administracyjnych 44 zachorowań.

Wiadomości z Berlina i okolicy.

Berlin, dnia 4. września 1916.

Kalendarz: Wtorek, 5. września, Wawrzyńca.

— Wczorajszy Zjazd Śpiewaków okręgu brandenburskiego udał się dość dobrze. Nie można tu wprawdzie mówić o zjeździe, bo był to właściwie koncert okręgowy. Towarzystwa śpiewacze przetrzebione bardzo poważnie z powodu pozacłagania członków na wojnę, nie mogły się odważyć na występy konkursowe i musiały się zadowolić występami do wolnymi.

Wczorajsze występy były też więcej występami chórów żeńskich ponieważ chóry męskie z matkami wyjątkami były bardzo słabe i zauważyliśmy w niektórych kołach, że tylko trzech mężczyzn zastępowało poszczególne głosy. Swoją drogą wywiązały się Kola dość dobrze ze swego zadania — z matkami wyjątkami — od krytyki zaś z góry w tym wypadku odstąpić trzeba. Podobaly się przedewszystkiem bardzo występy kół z muzyką, a publiczność rozentuzjasmowana zmuszała wykonawców do powtórek.

Piękny i obszerny ogród »Hohenzollern-Garten« był zapelniony i slyszeliśmy z kilku stron zadowolenie z dobrego wyboru lokalu, choć z drugiej strony padały życzenia, ażeby takie festyny urządzano wczesniej.

Oczywiście nie można tym uwagom odmówić racji, bo zawsze lepiej oddziałuje i lepiej się też także większe festyny udają, jeżeli są urządzone w lipcu lub na początku sierpnia.

Po skończeniu występów zabawiła publiczność dobrze zgrana orkiestra p. Ziomka. Uczestnicy o-puszczaeli ogród z zadowoleniem, pokrzepieni na ducha pieśnią polską.

— W tygodniu przyszłym znów otrzyma każdy 250 gr. mięsa, na każdy odcinek karty ziemniaczanej po 3 funty kartofli i jedno jaje na kartę chębową za cenę 29 fen.

— Dziewięć ofiara eksplozji w Charlottenburgu, Onegdaj zmarł w szpitalu 60 letni odważny Otto Schultze, który odniósł podczas katastrofy w Charlottenburgu niezmiernie ciężkie wewnętrzne obrażenia.

— Wykolejenie się pociągów. O północy, z niedzieli na poniedziałek wykoleiły się dwa wagony, wskutek fałszywego nastawienia zwrotnicy, między dworcem kolejowym Savignyplatz a Charlottenburg. Pociąg kolei miejskiej szedł od ulicy Frydrykowskiej. Pasażerowie musieli iść piechotą do dworca charlottenburskiego. Zdeje się, że nikt nie odniósł szwanku.

— Wywrócił się żaglowiec. Wczoraj wywrócił się na Haweli łódź żaglowa, którą płynęło 6 osób; wszystkie spadły do wody, lecz wyciągnięte zostały przez ochotniczą straż ogniową. Niestety, mimo usilnych starań, nie zdotano przywołać do życia 25 letniego Wacha i 18 letniej kobiety.

— Narzeczony w sukniach kobiecych. Oryginalny ślub odbył się ostatnimi dniami w Weissensee. Ożenił się tam krawiec G. von Zobelitz, któremu policja pozwoliła chodzić w ubraniu kobiecym i przyjąć imię Gerdy, z aktorką. Z. nosi zawsze strój damski i w nim nawet przybył na przegląd wojskowy. Także i ślub brał w sukniach kobiecych.

— Wyrok w sprawie morderstwa przy Wasertorstrasse. Ponieważ bracia Kłopotek przyznali się do zamordowania przez nich Cervowej, sprawa zakończyła się prędko. Ze względu na małoletność, oskarżonych skazani zostali na najwyższą w tym razie karę 15 lat więzienia.

— Zajęto dwa trupy kobiet. Gdy robotnik Fielke szedł rano do pracy skarżyła się żona jego na mdłości i silny ból głowy. Poradził jej więc, żeby pozostała w łóżku, lecz zamiast spodziewanego polepszenia zastał po powrocie do domu żonę nieżywą. Lekarz nie mógł stwierdzić przyczyny zgonu. Również 16 letnia robotnica Seeger zabiła na podobne niedomagania i po krótkim czasie zmarła. Sekcja obu trupów wyjaśni przyczynę niespodzianej śmierci.

Wiadomości potoczne z Polski.

Księstwo Poznańskie.

* Gniezno. Instalacja nowego kanonika gnieźnieńskiego. Najprz. ks. Arcybiskup instytuował w śróde ks. Jana Hubmanna, proboszcza z Potajewa, na kanonika przy katedrze gnieźnieńskiej; ks. Mohmann jest następcą ks. kanonika Sandera, prezentowanym przez rząd.

* Śmigiel. Dwa wypadki śmierci od pioruna. Podczas ostatniej burzy, jaka przechodziła nad miastem i okolicą, zabił piorun w polu w Podsmiglu robotnika Moora, pochodzącego z Austrji. W innym wypadku uderzył piorun w robotnicę Drobniową, gdy szła zwirowką i zabił ją na miejscu. Zmarła liczyła 28 lat.

* Poznań. Po 22 miesiącach. Dla zaspokojenia i na pociechę tych rodzin, które od swych najbliższych z pola walki długi czas żadnej nie otrzymują wieści, niech posłuży wiadomość, że w tych dniach nadeszła do pewnej rodziny w Poznaniu karta od uczestnika wojny, o którym nie miano żadnego znaku życia od samego prawie początku wojny, bo od przeszło 22 miesięcy. Piszącym jest ogrodnik p. Mieczysław Piakorski z Dębicy pod Środą, brat mistrza siewskiego p. Piakorskiego w Poznaniu przy ul. św. Marcina 54. Rodzina uważała go już za nieżyjącego, do wodom czego fakt, że odbyło się nawet nabożeństwo żałobne za duszę jego. Tymczasem donosi teraz, że

znajduje się w niewoli rosyjskiej na Sybirze i że mu się względnie dobrze powodzi.

* Bydgoszcz. Kolosalne zwaki. »Ost'deutsche Rundschau« donosi, że gmina miejska w Bydgoszczy nabyła od żyda Kronheima, znanego agenta Komisji Kolonizacyjnej, dwie posiadłości leżące poza miastem, w obszarze około 40 i około 180 mg. za 20,500 mk. i 96 000 marek, razem więc za 116,500 mk. W roku 1909 nabył Kr. pierwszą posiadłość za 5000 marek, drugą za 24 000 marek. tak że w przeciągu 7 lat zarobił 87 500 marek, czyli trzy razy ile wynosiła pierwotna cena kupna

34. WOJNA.

Zarzewie wojny światowej, które wybuchło w Serbji, ograniczo dotychczas czterema państwami: dziejąc się po stronie Czworporozumienia, a cztery po stronie państw centralnych. Ciekawe też będzie zestawienie chronologiczne wojen już wypowiedzianych podczas obecnej zawieruchy

- 1) — 28 lipca 1914 r. Austrja wypowiedzi wojnę Serbji;
- 2) — 1. sierpnia Niemcy wypowiedzi wojnę Rosji;
- 3) — 3. sierpnia Niemcy wypowiedzi wojnę Francji;
- 4) — 4. sierpnia Anglja wypowiedzi wojnę Niemcom;
- 5) — 5. sierpnia Niemcy wypowiedzi wojnę Belgii;
- 6) — 6. sierpnia Austrja wypowiedzi wojnę Rosji;
- 7) — 6. sierpnia Serbja wypowiedzi wojnę Niemcom;
- 8) — 8. sierpnia Czarnogóra wypowiedzi wojnę Austrji;
- 9) — 13. sierpnia Francja wypowiedzi wojnę Austrji;
- 10) — 13. sierpnia Anglja wypowiedzi wojnę Austrji;
- 11) — 15. sierpnia Egipt wypowiedzi wojnę Niemcom;
- 12) — 23. sierpnia Japonja wypowiedzi wojnę Niemcom;
- 13) — 26. sierpnia Austrja wypowiedzi wojnę Japonji;
- 14) — Austrja wypowiedzi wojnę Belgji;
- 15) — 2. listopada Rosja wypowiedzi wojnę Turcji;
- 16) — 4. listopada Serbja zrywa stosunki z Turcją;
- 17) — 4. listopada Czarnogóra zrywa stosunki z Turcją;
- 18) — 6. listopada Anglja wypowiedzi wojnę Turcji;
- 19) — 9. listopada Francja wypowiedzi wojnę Turcji;
- 20) — 6. listopada Belgja zrywa stosunki z Turcją;
- 21) — 8. listopada Japonja wypowiedzi wojnę Turcji;
- 22) — 23. maja 1915 Włochy wypowiedzi wojnę Austrji;
- 23) — 21. sierpnia Włochy wypowiedzi wojnę Turcji;
- 24) — 28) — wojna Bułgarji z Rosją, Francją, Włochami, Serbją i Belgją wypowiedziana dnia 5 października 1915 przez wzajemne odwołanie przedstawicieli dyplomatycznych;
- 29) — 9. marca 1916 wojna niemiecko-portugalska;
- 30) — 27. sierpnia Włochy wypowiedzi wojnę Niemcom;
- 31) — 27. sierpnia Rumunja wypowiedzi wojnę Austro-Węgrom;
- 32) — 28. sierpnia Niemcy wypowiedzi wojnę Rumunji;
- 33) — 28. sierpnia Turcja wypowiedzi wojnę Rumunji;
- 34) — 1. września Bułgarja wypowiedzi wojnę Rumunji.

OD REDAKCJI.

Pani Alwina Mokrzycka, Grossfahner. Takich fabryk nie znamy.

Pan Fr. Wojcik, Allerstedt. Odebraliśmy tylko 15 fen.ów.

Wysyłki okazowe poza Berlin za wpłatą. — Dla korpulentnych osób stosowne okrycia.

Bez karty zakupowej! Sprzedaż płaszczy, kostjumów, płaszczy pluszowych i futrzanych, spódnic i bluzek aż do urzędowego stwierdzenia zapasu.

Impregnowane **płaszcze jedwabne** Praktyczne **płaszcze gumowe** śliczne fasony, klaszowe kroje, w różnych barwach i jakościach 75, 58, 42, 31, 23 1/2, 15, 12, 10, 8, 6 1/2, 5, 4, 3, 2, 1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/8, 1/10, 1/12, 1/15, 1/20, 1/25, 1/30, 1/40, 1/50, 1/60, 1/75, 1/100, 1/125, 1/150, 1/200, 1/250, 1/300, 1/400, 1/500, 1/600, 1/750, 1/1000, 1/1250, 1/1500, 1/2000, 1/2500, 1/3000, 1/4000, 1/5000, 1/6000, 1/7500, 1/10000, 1/12500, 1/15000, 1/20000, 1/25000, 1/30000, 1/40000, 1/50000, 1/60000, 1/75000, 1/100000, 1/125000, 1/150000, 1/200000, 1/250000, 1/300000, 1/400000, 1/500000, 1/600000, 1/750000, 1/1000000, 1/1250000, 1/1500000, 1/2000000, 1/2500000, 1/3000000, 1/4000000, 1/5000000, 1/6000000, 1/7500000, 1/10000000, 1/12500000, 1/15000000, 1/20000000, 1/25000000, 1/30000000, 1/40000000, 1/50000000, 1/60000000, 1/75000000, 1/100000000, 1/125000000, 1/150000000, 1/200000000, 1/250000000, 1/300000000, 1/400000000, 1/500000000, 1/600000000, 1/750000000, 1/1000000000, 1/1250000000, 1/1500000000, 1/2000000000, 1/2500000000, 1/3000000000, 1/4000000000, 1/5000000000, 1/6000000000, 1/7500000000, 1/10000000000, 1/12500000000, 1/15000000000, 1/20000000000, 1/25000000000, 1/30000000000, 1/40000000000, 1/50000000000, 1/60000000000, 1/75000000000, 1/100000000000, 1/125000000000, 1/150000000000, 1/200000000000, 1/250000000000, 1/300000000000, 1/400000000000, 1/500000000000, 1/600000000000, 1/750000000000, 1/1000000000000, 1/1250000000000, 1/1500000000000, 1/2000000000000, 1/2500000000000, 1/3000000000000, 1/4000000000000, 1/5000000000000, 1/6000000000000, 1/7500000000000, 1/10000000000000, 1/12500000000000, 1/15000000000000, 1/20000000000000, 1/25000000000000, 1/30000000000000, 1/40000000000000, 1/50000000000000, 1/60000000000000, 1/75000000000000, 1/100000000000000, 1/125000000000000, 1/150000000000000, 1/200000000000000, 1/250000000000000, 1/300000000000000, 1/400000000000000, 1/500000000000000, 1/600000000000000, 1/750000000000000, 1/1000000000000000, 1/1250000000000000, 1/1500000000000000, 1/2000000000000000, 1/2500000000000000, 1/3000000000000000, 1/4000000000000000, 1/5000000000000000, 1/6000000000000000, 1/7500000000000000, 1/10000000000000000, 1/12500000000000000, 1/15000000000000000, 1/20000000000000000, 1/25000000000000000, 1/30000000000000000, 1/40000000000000000, 1/50000000000000000, 1/60000000000000000, 1/75000000000000000, 1/100000000000000000, 1/125000000000000000, 1/150000000000000000, 1/200000000000000000, 1/250000000000000000, 1/300000000000000000, 1/400000000000000000, 1/500000000000000000, 1/600000000000000000, 1/750000000000000000, 1/1000000000000000000, 1/1250000000000000000, 1/1500000000000000000, 1/2000000000000000000, 1/2500000000000000000, 1/3000000000000000000, 1/4000000000000000000, 1/5000000000000000000, 1/6000000000000000000, 1/7500000000000000000, 1/10000000000000000000, 1/12500000000000000000, 1/15000000000000000000, 1/20000000000000000000, 1/25000000000000000000, 1/30000000000000000000, 1/40000000000000000000, 1/50000000000000000000, 1/60000000000000000000, 1/75000000000000000000, 1/100000000000000000000, 1/125000000000000000000, 1/150000000000000000000, 1/200000000000000000000, 1/250000000000000000000, 1/300000000000000000000, 1/400000000000000000000, 1/500000000000000000000, 1/600000000000000000000, 1/750000000000000000000, 1/1000000000000000000000, 1/1250000000000000000000, 1/1500000000000000000000, 1/2000000000000000000000, 1/2500000000000000000000, 1/3000000000000000000000, 1/4000000000000000000000, 1/5000000000000000000000, 1/6000000000000000000000, 1/7500000000000000000000, 1/10000000000000000000000, 1/12500000000000000000000, 1/15000000000000000000000, 1/20000000000000000000000, 1/25000000000000000000000, 1/30000000000000000000000, 1/40000000000000000000000, 1/50000000000000000000000, 1/60000000000000000000000, 1/75000000000000000000000, 1/100000000000000000000000, 1/125000000000000000000000, 1/150000000000000000000000, 1/200000000000000000000000, 1/250000000000000000000000, 1/300000000000000000000000, 1/400000000000000000000000, 1/500000000000000000000000, 1/600000000000000000000000, 1/750000000000000000000000, 1/1000000000000000000000000, 1/1250000000000000000000000, 1/1500000000000000000000000, 1/2000000000000000000000000, 1/2500000000000000000000000, 1/3000000000000000000000000, 1/4000000000000000000000000, 1/5000000000000000000000000, 1/6000000000000000000000000, 1/7500000000000000000000000, 1/10000000000000000000000000, 1/12500000000000000000000000, 1/15000000000000000000000000, 1/20000000000000000000000000, 1/25000000000000000000000000, 1/30000000000000000000000000, 1/40000000000000000000000000, 1/50000000000000000000000000, 1/60000000000000000000000000, 1/75000000000000000000000000, 1/100000000000000000000000000, 1/125000000000000000000000000, 1/150000000000000000000000000, 1/200000000000000000000000000, 1/250000000000000000000000000, 1/300000000000000000000000000, 1/400000000000000000000000000, 1/500000000000000000000000000, 1/600000000000000000000000000, 1/750000000000000000000000000, 1/1000000000000000000000000000, 1/1250000000000000000000000000, 1/1500000000000000000000000000, 1/2000000000000000000000000000, 1/2500000000000000000000000000, 1/3000000000000000000000000000, 1/4000000000000000000000000000, 1/5000000000000000000000000000, 1/6000000000000000000000000000, 1/7500000000000000000000000000, 1/10000000000000000000000000000, 1/12500000000000000000000000000, 1/15000000000000000000000000000, 1/20000000000000000000000000000, 1/25000000000000000000000000000, 1/30000000000000000000000000000, 1/40000000000000000000000000000, 1/50000000000000000000000000000, 1/60000000000000000000000000000, 1/75000000000000000000000000000, 1/100000000000000000000000000000, 1/125000000000000000000000000000, 1/150000000000000000000000000000, 1/200000000000000000000000000000, 1/250000000000000000000000000000, 1/300000000000000000000000000000, 1/400000000000000000000000000000, 1/500000000000000000000000000000, 1/600000000000000000000000000000, 1/750000000000000000000000000000, 1/1000000000000000000000000000000, 1/1250000000000000000000000000000, 1/1500000000000000000000000000000, 1/2000000000000000000000000000000, 1/2500000000000000000000000000000, 1/3000000000000000000000000000000, 1/4000000000000000000000000000000, 1/5000000000000000000000000000000, 1/6000000000000000000000000000000, 1/7500000000000000000000000000000, 1/10000000000000000000000000000000, 1/12500000000000000000000000000000, 1/15000000000000000000000000000000, 1/20000000000000000000000000000000, 1/25000000000000000000000000000000, 1/30000000000000000000000000000000, 1/40000000000000000000000000000000, 1/50000000000000000000000000000000, 1/60000000000000000000000000000000, 1/75000000000000000000000000000000, 1/100000000000000000000000000000000, 1/125000000000000000000000000000000, 1/150000000000000000000000000000000, 1/200000000000000000000000000000000, 1/250000000000000000000000000000000, 1/300000000000000000000000000000000, 1/400000000000000000000000000000000, 1/500000000000000000000000000000000, 1/600000000000000000000000000000000, 1/750000000000000000000000000000000, 1/1000000000000000000000000000000000, 1/1250000000000000000000000000000000, 1/1500000000000000000000000000000000, 1/2000000000000000000000000000000000, 1/2500000000000000000000000000000000, 1/3000000000000000000000000000000000, 1/4000000000000000000000000000000000, 1/5000000000000000000000000000000000, 1/6000000000000000000000000000000000, 1/7500000000000000000000000000000000, 1/10000000000000000000000000000000000, 1/12500000000000000000000000000000000, 1/15000000000000000000000000000000000, 1/20000000000000000000000000000000000, 1/25000000000